Levenseinde

Haio: DERDELINCKX Jutta , V.U.B.
Promotor: VAN DEN BLOCK Lieve , V.U.B.
Praktijkopleider: DE MEY Inge , DE RIDDER Lut , GIES Inge , HENDRICKX Elke , Sneijers Ronald

Context: Tijdens mijn laatste Master jaar in 2020 belandden we onverwachts in de COVID-19 pandemie waardoor pijnpunten in de zorg helaas heel duidelijk werden. Wat mij vooral aangreep waren de getuigenissen van woonzorgcentrum bewoners en familieleden van deze bewoners. Dit leidde tot de interesse om het onderwerp van mijn thesis naar Palliatieve Zorg in woonzorgcentra te richten. Tijdens de literatuurstudie werd duidelijk dat er nog veel werk aan de winkel is.

Onderzoeksvraag: Hoe evalueren Vlaamse woonzorgcentra het gebruik van de kwaliteitsindicatoren Palliatieve Zorg in de vorm van vragenlijsten en kan het een meerwaarde bieden voor de continue zorg in hun woonzorgcentrum?

Methode: Het gaat om een gemengd kwalitatief en kwantitatieve studie. De studie werd uitgevoerd in twee woonzorgcentra in Overijse in de periode van 2022-2023 waarvan het bedelen van de vragenlijsten slechts in één kon doorgaan. Vragenlijsten werden afgenomen via Lime Survey bij drie doelgroepen op twee meetmomenten met een termijn van vier weken en een periode van 11 maanden tussen beide meetmomenten. Eén vragenlijst werd gedurende de volledige periode tussen meetmoment 1 en 2 actief gehouden om de responsen te verhogen. De analyse van de resultaten gebeurde met reeds bestaand instrument met formules via Excel dewelke een vooraf opgestelde teller en noemer bevatten waardoor de resultaten procentueel weergegeven werden. De resultaten van de meetmomenten werden gepresenteerd aan het woonzorgcentrum in een PowerPoint presentatie en werden vergeleken tussen beide meetmomenten. De evaluatie van het gebruik van de vragenlijsten werd mondeling nagegaan op het einde van de PowerPoint presentatie aan de hand van open en gerichte vragen.

Resultaten: Het gebruik van de tool werd als positief ervaren met de intentie de tool te blijven gebruiken in de toekomst om de palliatieve zorg in het woonzorgcentrum te verbeteren. Een kwaliteitsverbeterend projcet kon niet uitgevoerd worden maar toch werd een verbetering van de resultaten van het tweede meetmoment verwacht door het Hawthorne effect. Dit werd grotendeels waargenomen doch niet bij alle resultaten waar soms een daling tot 15% werd gezien. Er kwamen enkele onverwachte resultaten naar voren waaronder de bevraging van het ervaren van pijn aan de bewoners en of er volgens naasten voldoende maatregelen werden genomen om de bewoner comfortabel te houden tijdens de laatste weken van zijn leven. Met beide resultaten wouden de hulpverleners aan de slag gaan om een kwaliteitsverbeterend project op te stellen hierrond in de toekomst. De tekstvakken met open vragen op het einde van de vragenlijsten toonden ook enkele onverwachte antwoorden van bewoners over andere aspecten van zorg die niet in de vragenlijsten aan bod kwamen.

Conclusie: Ondanks een beloftevol protocol kon niet elke stap uitgevoerd worden door verschillende obstakels. Toch werd in één woonzorgcentrum de tool op twee meetmomenten toegepast en positief geëvalueerd met intenties de tool in de toekomst te blijven gebruiken. Enkele voorstellen werden gedaan ter aanpassing van de methode na afloop van de studie om de responsgraad te verhogen. Aan de hand van literatuur werden belangrijke factoren aangehaald die de verbetering van de palliatieve zorg faciliteren. Een kwaliteitsverbeterend project werd niet uitgevoerd maar o.b.v. de onverwachte cijfers werden wel verbeterpunten blootgelegd. Deze

verbeterpunten kunnen alsnog omgezet worden in één of meerdere kwaliteitsverbeterende projecten in de toekomst met een werklast die volledig bepaald kan worden door het woonzorgcentrum. Verder onderzoek waarin het gebruik van deze kwaliteitsverbeterende projecten wordt geëvalueerd, is dus nog nodig. Een grootschaligere toepassing van de studie is nodig om de tool te optimaliseren en te kunnen toepassen in heel Vlaanderen waarna vergelijkingen op nationaal en internationaal niveau mogelijk zullen zijn.